

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

KGP.410.002.13.2022

Pani
Aleksandra Mazur
Prezes Zarządu
Fundacji PKO Banku Polskiego
ul. Puławska 15
02-146 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/012 Wybrane wydatki spółek z udziałem Skarbu Państwa i fundacji tworzonych przez te spółki oraz gospodarka finansowa i realizacje celów statutowych fundacji tworzonych przez te spółki

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Fundacja PKO Banku Polskiego ¹ ul. Puławska 15, 02-515 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pani Aleksandra Mazur – Prezes Zarządu Fundacji od 1 lipca 2022 r. Poprzednio funkcję Prezesa Zarządu Fundacji pełnili: Pan Sebastian Wijas od 22 stycznia 2022 r. do 10 czerwca 2022 r., Pani Małgorzata Głębińska od 8 czerwca 2016 r. do 21 stycznia 2022 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Powolywanie członków organów Fundacji oraz wykonywanie obowiązków statutowych przez Zarząd i Radę Fundacji; finansowanie i realizacja celów statutowych Fundacji oraz prowadzenie gospodarki finansowej Fundacji.
Okres objęty kontrolą	1 stycznia 2017 r. – 31 grudnia 2021 r., z uwzględnieniem działań oraz dowodów wytworzonych przed i po tym okresie, jeżeli miały one istotny wpływ na kontrolowaną działalność.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontroler	Rafał Pikus - główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KGP/54/2022 z dnia 10 maja 2022 r.

(akta kontroli str. 1-2, 21-27, 179)

¹ Dalej także: Fundacja PKO lub Fundacja.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej także: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Fundacji PKO w obszarze objętym kontrolą.

Projekty dla których Fundacja udzieliła wsparcia finansowego były zgodne z jej celami statutowymi⁴. Koszty działalności statutowej Fundacji stanowiły ok. 95% ogólnych kosztów jej działalności.

Roczne plany finansowe Fundacji na lata 2017-2021 podlegały opiniowaniu przez jej Radę Programową, z wyjątkiem 2017 r. oraz zatwierdzeniu przez Zarząd Banku PKO⁵.

Przygotowane przez Zarząd Fundacji sprawozdania finansowe za lata 2017-2021 zostały zatwierdzone przez Radę Programową i były zgodne z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁶.

Roczne sprawozdania z działalności Fundacji za lata 2017-2021 zawierały elementy wymagane rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 maja 2001 r. w sprawie ramowego zakresu sprawozdania z działalności fundacji⁷ i zostały one zatwierdzone przez Radę Programową Fundacji. Sprawozdania te zgodnie z ustawą z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach⁸ zostały przekazane przez Fundację ministrowi ds. edukacji nadzorującemu jej działalność oraz podane do publicznej wiadomości poprzez ich zamieszczenie na stronie internetowej Fundacji.

W odniesieniu do działalności prowadzonej przez Fundację sformułowane zostały uwagi systemowe dotyczące opracowania zasad dokonywania zakupów towarów i usług na potrzeby jej działalności, zapewnienia ciągłości sposobu prezentowania danych o realizowanych projektach w rocznych sprawozdaniach z jej działalności, w sposób umożliwiający ich porównanie z latami poprzednimi oraz zapewnienia wyższej jakości prezentacji danych finansowych w tych sprawozdaniach.

---

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Statut Fundacji z dnia 22 lipca 2010 r. zmieniony w dniu 27 maja 2014 r. oraz 13 listopada 2016 r. Dalej także: Statut.

⁵ Tj. Spółkę Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA będącą fundatorem Fundacji PKO Banku Polskiego. Dalej także: Fundator lub Bank PKO.

⁶ Dz.U. z 2021 r. poz. 217 ze zm., dalej: *ustawa o rachunkowości*.

⁷ Dz.U. z 2020 r. poz. 36, dalej: *rozporządzenie ws. sprawozdania z działalności fundacji*.

⁸ Dz.U. z 2020 r. poz. 2167, dalej: *ustawa o fundacjach*.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁹ kontrolowanej działalności

Fundacja PKO Banku Polskiego została ustanowiona w dniu 22 lipca 2010 r.¹⁰ przez Fundatora – Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski SA.

Ministrem sprawującym nadzór nad Fundacją jest Minister Edukacji i Nauki.

W tym samym dniu Fundator wydał oświadczenie o nadaniu statutu Fundacji, w którym określono między innymi cel jej działalności – działanie na rzecz dobra publicznego oraz sposób jego realizacji – wsparcie rzeczowe, finansowe oraz organizacyjne.

(akta kontroli str. 3-19, 33-45, 383-384 płyta CD *Fundacja PKO/1-Fund-PKOBP-Statut*)

OBSZAR

1. Powoływanie członków organów Fundacji i wykonywanie przez nie obowiązków statutowych

Opis stanu faktycznego

Organa Fundacji tj. Zarząd oraz Rada Programowa Fundacji¹¹ powoływane zostały przez Fundatora, zgodnie z § 15 pkt 2 i 3 Statutu Fundacji. W latach 2017-2021 Zarząd Fundacji był jednoosobowy, a skład Rady Fundacji wynosił dwie lub trzy osoby¹².

Realizując statutowe uprawnienia określone w §18 pkt 2 Statutu, Rada Programowa, m.in.:

- podejmowała uchwały dotyczące:
  - przyjęcia *Kierunków działań oraz obszarów zaangażowania Fundacji PKO Banku Polskiego na 2011 r.*¹³ – uchwała nr 1/2011 z dnia 26 stycznia 2011 r., kontynuacja których została potwierdzona uchwałą nr 4/2020 z dnia 28 września 2020 r. W *Kierunkach działań Fundacji PKO* określone zostały obszary działalności Fundacji: *edukacja, tradycja, nadzieja, zdrowie, kultura, ekologia i sport*, w których realizowane są jej cele statutowe,
  - wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych Fundacji,
  - zatwierdzania rocznych sprawozdań z działalności oraz rocznych sprawozdań finansowych Fundacji – szczegóły w punkcie 3 wystąpienia.
  - przyjęcia Regulaminu Zarządu Fundacji – uchwała nr 5/2020 z dnia 21 grudnia 2020 r.,
- opiniowała roczne plany finansowe Fundacji – szczegóły w punkcie 3 wystąpienia,
- opiniowała *Zasady i procedury przyznawania dotacji/darowizn i innych form wsparcia w Fundacji PKO Banku Polskiego*.

W okresie objętym kontrolą Rada Programowa odbyła sześć posiedzeń, w tym po dwa posiedzenia w 2017 r. i 2020 r. a po jednym posiedzeniu w 2018 r. i 2019 r.¹⁴ W 2021 r. nie odbyło się żadne posiedzenie Rady Programowej.

⁹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Akt Notarialny Rep. A nr 7064/2010 z dnia 22 lipca 2010 r.

¹¹ Dalej także: Rada Programowa.

¹² Od 21 stycznia 2022 r. w skład Rady Programowej wchodzi pięć osób.

¹³ Dalej także: *Kierunki działań Fundacji PKO*.

¹⁴ Posiedzenia Rady Programowej odbyły się w dniach: 10 maja i 19 października 2017 r., 17 grudnia 2018 r., 13 grudnia 2019 r., 29 września i 21 grudnia 2020 r.

Rada Programowa w ramach nadzoru nad pracą Zarządu (§18 ust. 2 pkt 1 Statutu) nie przeprowadzała kontroli jego działalności.

Rada Programowa sporządzała roczne sprawozdania ze swojej działalności, o których mowa w § 18 ust. 4, przy czym Fundacja nie dysponowała potwierdzeniami ich przekazania Fundatorowi.

Zarząd Fundacji realizując obowiązek określony w § 22 Statutu Fundacji, przekazywał Fundatorowi sprawozdania z działalności oraz bilans (sprawozdania finansowe) za kolejne lata działalności Fundacji z okresu 2017-2020¹⁵. Prezes Fundacji poinformowała¹⁶, że sprawozdanie z działalności Fundacji za 2021 r. nie zostało jeszcze przekazane Fundatorowi, przy czym nie podała przyczyn jego nie przekazania.

Realizując obowiązek przekazywania sprawozdań ze swojej działalności właściwemu ministrowi, określony w art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. *o fundacjach*¹⁷, Fundacja PKO corocznie sprawozdania ze swojej działalności za lata 2017-2020, przekazywała ministrowi właściwemu ds. edukacji¹⁸. Według Prezes Fundacji¹⁹ sprawozdanie za 2021 r. zostanie przekazane ministrowi ds. edukacji do końca 2022 r. Realizując wymóg dotyczący udostępnienia sprawozdań z działalności do publicznej wiadomości (art. 12 ust. 3 *ustawy o fundacjach*), Fundacja zamieszczała sprawozdania z działalności Fundacji na swojej stronie internetowej.

(akta kontroli str. 27-32, 46-172, 179-241, 246-248, 383-384 płyta CD
Fundacja PKO/6-Fund-PKOBP-Sprawozdania, 772-802, 822)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia działalność organów Fundacji PKO w odniesieniu do wywiązywania się ich z obowiązków statutowych oraz wynikających z *ustawy o fundacjach*.

OBSZAR

2. Finansowanie oraz realizacja celów statutowych fundacji

Opis stanu
faktycznego

2.1 Źródła finansowania działalności Fundacji PKO.

W okresie objętym kontrolą przychody Fundacji PKO wyniosły łącznie 101 599,9 tys. zł. W okresie tym Fundacja PKO nie prowadziła działalności gospodarczej, a jej źródłami przychodów były darowizny pieniężne o łącznej wartości 99 703,4 tys. zł (tj. 98,1% przychodów ogółem), darowizny rzeczowe o wartości 1 255,2 tys. zł (tj. 1,2% przychodów ogółem) oraz przychody z pozostałej działalności w wysokości 641,3 tys. zł (tj. 0,6% przychodów ogółem).

Przychody pieniężne Fundacji PKO w kolejnych latach okresu 2017-2021 kształtowały się na poziomie od 15 568,9 tys. zł do 23 532,6 tys. zł²⁰, a ich głównym źródłem były darowizny Fundatora przekazywane na podstawie umów darowizn

¹⁵ Roczne sprawozdania z działalności oraz sprawozdania finansowe przekazane zostały Fundatorowi w terminach: 13 czerwca 2017 r. za 2016 r., 3 lipca 2018 r. za 2017 r., 25 czerwca 2019 r. za 2018 r., 21 lipca 2020 r. za 2019 r., 27 lipca 2021 r. za 2020 r.

¹⁶ Pismo Prezes Fundacji z 21 października 2022 r.

¹⁷ Dz.U. z 2020 r. poz. 2167, dalej także: *ustawa o fundacjach*.

¹⁸ Roczne sprawozdania z działalności przekazane zostały ministrowi właściwemu ds. edukacji w terminach: 8 grudnia 2018 r. za 2017 r., 10 stycznia 2019 r. za 2018 r., 7 grudnia 2020 r. za 2019 r. i 2 listopada 2021 r. za 2020 r.

¹⁹ Pismo Prezes Fundacji z 21 października 2022 r.

²⁰ 15 568,9 tys. zł w 2017 r., 23 532,6 tys. zł w 2018 r., 22 579,4 tys. zł w 2019 r., 17 499,6 tys. zł w 2020 r. i 20 522,8 tys. zł w 2021 r.

pieniężnych²¹. Łącznie z tego tytułu Fundator przekazał 93 416,8 tys. zł, w tym na działalność statutową 88 667,0 tys. zł (tj. 94,9%) i 4 746,8 tys. zł (5,1%) na działalność operacyjną – utrzymanie Fundacji. Darowizny te w kolejnych latach stanowiły ponad 95% przychodów pieniężnych Fundacji, z wyjątkiem 2020 r. w którym darowizna pieniężna Fundatora stanowiła 76,6% przychodów Fundacji. W roku tym 19,8% przychodów Fundacji (3 563,6 tys. zł) stanowiły darowizny otrzymane w ramach prowadzonych przez Fundację projektów związanych ze zwalczaniem pandemii COVID-19.

Drugim co do wielkości źródłem przychodów pieniężnych w latach 2017-2021 (z wyjątkiem 2020 r.) były darowizny w ramach projektu *Dobro procentuje*²², w wysokości od 340,6 tys. zł do 440,8 tys. zł²³, stanowiły od 1,6 do 2,3% przychodów pieniężnych Fundacji.

Darowizny rzeczowe stanowiące przychody fundacji obejmowały głównie meble biurowe i sprzęt komputerowy wycofany z użycia przez Bank PKO, przekazane Fundacji na podstawie umów darowizn rzeczowych.

(akta kontroli str. 46-161, 342, 347, 383-384 płyta CD *Fundacja PKO/6-Fund-PKOBP-Sprawozdania*)

2.2 Realizacja celów statutowych przez Fundację PKO

Do 2020 r. zasady przyznawania wsparcia przez Fundację PKO w ramach realizacji jej celów statutowych z obszarów działania wskazanych w *Kierunkach działań Fundacji PKO*, określone były w wewnętrznych dokumentach²⁴.

W 2020 r. przyjęty został jednolity dokument określający sposób i zasady realizacji celów statutowych Fundacji – *Zasady i procedury przyznawania dotacji/darowizn i innych form wsparcia w Fundacji PKO Banku Polskiego*²⁵, który omawiamy był na dwóch posiedzeniach Rady Programowej – 29 września 2020 r. oraz 21 grudnia 2020 r. W dokumencie tym określono między innymi:

- rodzaje działań charytatywnych – obejmujące: pomoc finansową – dofinansowanie/finansowanie projektów strategicznych, lokalnych i indywidualnych, projekty specjalne – projekty realizowane samodzielnie przez Fundację lub we współpracy z Bankiem PKO, na poziomie strategicznym, lokalnym lub indywidualnym, pomoc społeczna – objęcie bezpośrednią pomocą

²¹ Darowizny w 2017 r. – umowa nr BZM-2017-0039 z 17 marca 2017 r.; darowizny w 2018 r. – umowa nr BZM-2018-0013 z 14 grudnia 2017 r. wraz z aneksami nr 1 z 14 lutego 2018 r., nr 2 z 23 marca 2018 r. i nr 3 z 3 lipca 2018 r.; darowizny w 2019 r. – umowy nr BZM-2019-0001 z 20 grudnia 2018 r., nr BZM-2018-1118 z 5 listopada 2018 r., nr BZM-2019-0394 z 3 kwietnia 2019 r., nr BZM-2019-1048 z 4 lipca 2019 r. i nr BZM-2019-1554 z 7 października 2019 r.; darowizny w 2020 r. – umowy nr BZM-2020-0288 z 10 marca 2020 r., nr BZM-2020-0335 z 16 marca 2020 r. z aneksem z 17 grudnia 2020 r. i BZM-2020-0425 z 23 lipca 2020 r. oraz darowizny w 2021 r. – umowy nr BZM-2021-0044 z 3 marca 2021 r., BZM-2021-0364 z 9 sierpnia 2021 r. i nr DEK-2021-0305 z 24 listopada 2021 r.

²² Projekt *Dobro procentuje* polegający na przekazaniu przez bank PKO na rzecz Fundacji darowizny z przychodu z opłaty *interchange* uzyskanej przez bank PKO z tytułu transakcji dokonanych kartami charytatywnymi w wysokości 0,2% wartości kwoty transakcji bezgotówkowych wykonanych tymi kartami.

²³ 340,6 tys. zł w 2017 r., 366,2 tys. zł w 2018 r., 394,2 tys. zł w 2019 r., 403,4 tys. zł w 2020 r. i 440,8 tys. zł w 2021 r.

²⁴ *Zasady przyznawania dotacji* – aktualizacja styczeń 2017, *Zasady przyznawania darowizn (z uwzględnieniem możliwości udzielenia dotacji)* – aktualizacja, wrzesień 2020, *Program udzielania wsparcia finansowego osobom indywidualnym w szczególności pracownikom banku i Grupy Kapitałowej w ramach pomocy społecznej, Proces przekazywania darowizn rzeczowych – Mebli, Proces przekazywania darowizn rzeczowych – sprzętu informatycznego, Wytyczne do przyjmowania i rozpatrywania wniosków o darowizny pieniężne na poprawę stanu zdrowia (leczenie, rehabilitacja, turnusy, zakup sprzętu niezbędnego do funkcjonowania, operacje i specjalistyczne leczenie ratujące życie) od osób indywidualnych – pracowników PKO Banku Polskiego wraz z Grupą Kapitałową Banku i członków ich rodzin, Procedura przyjmowania i rozpatrywania wniosków o darowizny pieniężne 2017, Procedura przyjmowania i rozpatrywania wniosków o darowizny pieniężne 2018, Procedury przyjmowania i rozpatrywania wniosków o darowizny pieniężne oraz Program udzielania wsparcia finansowego osobom indywidualnym w ramach pomocy społecznej.*

²⁵ Dokument przekazany przez Fundację nie posiadał formalnego zatwierdzenia przez Prezesa Fundacji.

osób lub rodzin, wsparcie rzeczowe – darowizny wycofanego z Banku PKO sprzętu informatycznego i mebli oraz tzw. *rzeczy cennych*²⁶ oraz rzeczy zakupionych przez Fundację w ramach realizowanego projektu, zbiórki – rzeczowe lub finansowe organizowane w okresie świątecznym na określony cel;

- poziomy realizacji projektów:
  - projekty strategiczne – w ramach tych projektów Fundacja przejmuje rolę partnera strategicznego,
  - projekty lokalne – realizowane głównie przez organizacje pozarządowe, jednostki samorządowe (np. szkoły, placówki opiekuńcze), mogą być inicjowane i rekomendowane przez wolontariuszy pracowników Banku PKO lub Grupy Kapitałowej PKO,
  - projekty indywidualne – forma wsparcia dla osób fizycznych poprzez objęcie ich między innymi akcją *biegnę dla ....* podczas biegów sponsorowanych przez Bank PKO;
- sposób składania wniosków o udzielenie wsparcia:
  - darowizny i dotacje pieniężne – wnioski składane w systemie rejestracji wniosków na platformie internetowej,
  - darowizny rzeczowe oraz objęcie opieką w ramach pomocy społecznej – wnioski w formie papierowej lub mailowej,
  - projekty własne Fundacji – projekty specjalne, nie wymagające wniosku;
- wymogi formalne kwalifikujące do udzielenia wsparcia:
  - wnioski składane przez organizację posiadającą osobowość prawną,
  - termin złożenia pozwalający na rozpatrzenie wniosku,
  - jednostka zarejestrowana jako czynna w odpowiednim rejestrze – np. w Krajowym Rejestrze Sądowym;
- zasady rozpatrywania wniosków o wsparcie, w tym:
  - decyzje o przyznaniu wsparcia podejmuje Prezes Fundacji – dla wsparcia do 20,0 tys. zł po pozytywnej rekomendacji Zespołu Fundacji, dla wsparcia powyżej 20,0 tys. zł po pozytywnej rekomendacji Zespołu Fundacji i po zaopiniowaniu wniosku przez Radę Programową,
  - kryteria oceny wniosków,
  - wykluczenia – Fundacja nie przyznaje wsparcia dla projektów, za którymi nie stoi żadna organizacja – podmiot prawny, projektów o charakterze sponsorskim, partii politycznych oraz fundacji przez nie utworzonych, związków i samorządów zawodowych oraz organizacji pracodawców, projektów nie spełniających przyjętych wymogów formalnych;
- procedury: przekazywania darowizn i dotacji pieniężnych na poziomie strategicznym, lokalnym i indywidualnym, udzielania wsparcia w ramach pomocy społecznej, przekazywania darowizn rzeczowych – meble, sprzęt informatyczny, darowizny z puli *rzeczy cennych*.

W Fundacji nie określono zasad dokonywania zamówień na dostawy towarów i usług. Odnosząc się do tego faktu, Prezes Fundacji wyjaśniła²⁷, że zasady takie nie zostały opracowane ponieważ Fundacja nie podlega ustawie *Prawo zamówień publicznych*²⁸. Równocześnie Prezes Fundacji wskazała, że w przypadku dokonywania zamówień

²⁶ Tzw. *rzeczy cenne* – przedmioty przekazane Fundacji najczęściej przez pracowników Banku PKO np. pióro wieczne, długopis, płyty CD itp., które następnie Fundacja przekazuje wnioskującym podmiotom w formie darowizny i podlegają licytacji na aukcjach przez nie organizowane.

²⁷ Pisma Prezes Fundacji z dnia 2 sierpnia 2022 r. i 4 października 2022 r.

²⁸ Ustawa z dnia 11 września 2019 r. *Prawo zamówień publicznych*. Dz.U. z 2022 r. poz. 1710.

towarów i usług Fundacja korzysta z firm wskazanych przez Fundatora, a w przypadku kiedy firmy takie nie zostaną wskazane, po dokonaniu rozeznania co do ceny oraz jakości poszukiwanych towarów na ogólnodostępnym rynku, wybierana jest najkorzystniejsza oferta.

(akta kontroli str. 179-241, 332-334, 772)

Wydatki Fundacji na realizację działań statutowych w okresie objętym kontrolą wyniosły łącznie 88 929,9 tys. zł²⁹, w tym projekty strategiczne poszczególnych obszarów działalności: *edukacja* 16 118,9 tys. zł, *tradycja* 24 248,6 tys. zł, *kultura* 6 491,9 tys. zł, *nadzieja* 8 782,7 tys. zł, *zdrowie* 15 487,8 tys. zł, *ekologia* 130,6 tys. zł i *sport* 776,0 tys. zł, projekty lokalne i indywidualne 15 613,3 tys. zł³⁰ oraz darowizny rzeczowe 1 280,2 tys. zł.

Wydatki na cele statutowe związane z udzieleniem wsparcia finansowego wynosiły w kolejnych latach objętych kontrolą: 18 103,4 tys. zł w 2017 r., 23 011,5 tys. zł w 2018 r., 17 946,1 tys. zł w 2019 r., 18 431,0 tys. zł w 2020 r. i 10 157,7 tys. zł w 2021 r. Wydatki związane z udzieleniem wsparcia finansowego przez Fundację w latach 2017-2020 stanowiły ok. 95% ogółu wydatków Fundacji w danym roku oraz 84,5% w 2021 r. Wydatki te obejmowały darowizny pieniężne, refundację zakupów oraz zakup towarów i usług w ramach realizowanych przez Fundację projektów lokalnych i indywidualnych³¹.

W latach 2017-2021 do Fundacji wpłynęły łącznie 4 492³² wnioski o udzielenie wsparcia w formie darowizny pieniężnej, z których 1 915³³ (tj. 42,6%) zostało rozpatrzonych pozytywnie. W okresie tym zawarto łącznie 1 883³⁴ umowy darowizn pieniężnych³⁵ zawarte z 1 365 podmiotami.

Z przekazanych przez Fundację zestawień udzielonych darowizn wynika, że w okresie objętym kontrolą udzielone zostały 1 973 darowizny pieniężne o wartości 61 674,4 tys. zł. Różnica pomiędzy liczbą zawartych umów, a liczbą darowizn udzielonych zawartych w przekazanych rejestrach, wynika z faktu że rejestry te obejmują również zadania realizowane przez Fundację w ramach projektów specjalnych, które są zadaniami własnymi Fundacji. Zgodnie z przyjętymi procedurami nie wymagają one składania wniosków. Ponadto w ramach jednego projektu specjalnego w danym roku realizowanych było kilka zadań³⁶.

W okresie objętym kontrolą do Fundacji wpłynęło 349 wniosków od 319³⁷ podmiotów, o darowizny rzeczowe bez przepływu pieniężnego. Wszystkie te wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie. Darowizny rzeczowe obejmowały np. meble biurowe oraz sprzęt informatyczny otrzymany od Banku PKO oraz tzw. *rzeczy cenne* przekazane Fundacji przez darczyńców.

(akta kontroli str. 46-161, 342, 344, 361-365, 383-384 płyta CD
Fundacja PKO/6-Fund-PKOBP-Sprawozdania)

²⁹ W kolejnych latach: 18 220,8 tys. zł w 2017 r., 23 154,4 tys. zł w 2018 r., 18 143,9 tys. zł w 2019 r., 18 686,7 tys. zł w 2020 r. i 10 724,1 tys. zł w 2021 r. W 2020 r. i 2021 r. w wydatkach projektów strategicznych ujęto również wydatki projektów lokalnych i indywidualnych.

³⁰ Podana kwota obejmuje wydatki projektów lokalnych i indywidualnych w latach 2017-2019.

³¹ np. projekty *PKO Bieg Charytatywny*, *Bankowe Zbiory Kultury*, *Bankowa Akcja Honorowego Krwiodawstwa*, *Integracyjne Spotkania Mikołajkowe*, *PKO Bohaterom*.

³² W kolejnych latach: 1 159 wniosków w 2017 r., 889 w 2018 r., 1 141 w 2019 r., 579 w 2020 r. i 724 w 2021 r.

³³ W kolejnych latach: 556 w 2017 r., 363 w 2018 r., 592 w 2019 r., 161 w 2020 r. i 243 w 2021 r.

³⁴ W kolejnych latach: 546 umów z 404 podmiotami w 2017 r., 352 umowy z 245 podmiotami w 2018 r., 581 umów z 408 podmiotami w 2019 r., 159 umów z 126 podmiotami w 2020 r. i 243 w 2021 r.

³⁵ Pismo Prezes Fundacji z dnia 22 sierpnia 2022 r.

³⁶ np. projekty *PKO Bieg Charytatywny*, *Bankowe Zbiory Kultury*.

³⁷ W kolejnych latach: 94 podmiotów w 2017 r., 48 podmiotów w 2018 r., 66 podmiotów w 2019 r., 53 podmioty w 2020 r. i 58 podmiotów w 2021 r.

Szczegółowej kontroli poddano wydatki Fundacji w ramach 24 projektów strategicznych, lokalnych i indywidualnych, o łącznej wartości 11 116,5 tys. zł, co stanowiło 12,7% wsparcia finansowego udzielonego przez Fundację w latach 2017-2021, w tym 12 darowizn pieniężnych o łącznej wartości 2 077,4 tys. zł oraz 12 wydatków o łącznej wartości 9 039,1 tys. zł związanych z zakupem towarów i usług.

Projekty te obejmowały m.in. następujące działania:

- *Rozszerzenie tomiku poezji pt. „Lustra” poświęconego śp. wiceadmirałowi Andrzejowi Karwecie do dzieła literackiego – powieści biograficznej z elementami poezji o śp. Andrzeju Karwecie, które będzie obrazowało sylwetkę jednego z dowódców sił zbrojnych floty polskiej.* – realizowany w 2017 r. w ramach projektu *Sylwetki dowódców sił zbrojnych Polski w obszarze tradycja*. Koszt realizacji działania wynosił [...] ³⁸. Wykonawcą dzieła była Pani [...].

Według wyjaśnień Prezes Fundacji ³⁹ dzieło przedstawiające sylwetkę wiceadmirała Andrzeja Karweta było wstępem do projektu *Sylwetki dowódców sił zbrojnych Polski*, w ramach którego planowano przedstawienie wybitnych postaci polskich dowódców. Z uwagi na pandemię COVID-19 i zaangażowanie Fundacji w pomoc uchodźcom z Ukrainy, realizacja projektu została wstrzymana przez Fundację.

- Wykonanie filmu dokumentalnego *Twórczość Magdaleny Abakanowicz i jej rzeźba w Kolekcji PKO Banku Polskiego* – realizowany w 2019 r. w ramach projektu *Kolekcja Zbiorów Bankowych w obszarze kultura*. Koszt realizacji działania [...].

W ramach projektu *Kolekcja Zbiorów Bankowych* wykonano 42 filmy prezentujące sylwetki twórców działających w zbiorach kultury Banku PKO oraz ich dzieła. Filmy te zamieszczone są na dedykowanym kanale YOUTUBE ⁴⁰.

Na stronie internetowej Fundacji brak jest informacji o zrealizowanych filmach w ramach projektu *Kolekcja Zbiorów Bankowych*, jak również odesłania na stronę internetową Banku PKO, na której zamieszczone zostały zrealizowane przez Fundację filmy.

- Pokrycie kosztów zakupu specjalistycznej aparatury do przeprowadzania operacji neurochirurgicznych w [...] – działanie w ramach obszaru *nadzieja*.

Fundacja w ramach umowy darowizny pieniężnej z 15 listopada 2019 r., przekazała [...], dla [...] w Warszawie z przeznaczeniem na zakup specjalistycznej aparatury operacyjnej niezbędnej do przeprowadzania operacji neurochirurgicznych w [...]:

- *Tor wizyjny klasy Premium wyposażony w źródło światła w technologii LED firmy Storz* – kwota dofinansowania [...],
- *Diatermia bipolarna z trzema konsolami (HF GN160 firmy Braun) i osprzętem* – kwota dofinansowania [...],

W sprawozdaniach z wykorzystania otrzymanej dotacji zawierających część merytoryczną – opisową oraz finansową w zakresie rozliczenia otrzymanej darowizny, [...] podała, że całkowity koszt zakupu aparatury medycznej wyniósł

³⁸ W treści wystąpienia pokontrolnego NIK wyłączyła jawność informacji ustawowo chronionych, stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa i/bądź dobra osobiste, na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902) i art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1233) oraz art. 43 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1360) w interesie Fundacji PKO Banku Polskiego, przedsiębiorcy lub podmiotu, których dotyczą zawarte w wystąpieniu pokontrolnym informacje, poprzez ich anonimizację i zastąpienie oznaczeniem [...], zamieszczanym także w dalszej części wystąpienia w miejscach tego wymagających.

³⁹ Pisma Prezes Fundacji z dnia 12 września 2022 r. i 4 października 2022 r.

⁴⁰ <https://www.youtube.com/channel/UCSVdN3fNewmNAgNF1BwGOFg>.

[...], a kwota niewykorzystanej darowizny to [...]. Niewykorzystana kwota darowizny nie została zwrócona Fundacji PKO, która nie dochodziła jej zwrotu od obdarowanego.

- Na wniosek [...] Fundacja pokryła koszty publikacji w prasie zagranicznej *apelu Towarzystwa* skierowanego do rządów oraz parlamentów Rzeczypospolitej Polskiej i Izraela związanego z dialogiem polsko-żydowskim, w odniesieniu do historii i tradycji łączące oba kraje.

Równocześnie Fundacja pokryła koszty publikacji w prasie zagranicznej *Deklaracji premierów Polski i Izraela* określającej wspólne stanowisko dotyczące tragicznych wydarzeń II wojny światowej w szczególności Holocaustu.

W ramach współpracy pomiędzy Bankiem PKO a Fundacją, Bank PKO zlecił publikację *apelu Towarzystwa* oraz *Deklaracji* [...], z którym miał podpisaną umowę ramową na świadczenie usług mediowych⁴¹:

- publikacja *apelu Towarzystwa* w 11 tytułach prasowych w pięciu krajach – zlecenie nr BKM-ZZM-152/2018 z 26 lutego 2018 r. o wartości na [...] brutto, koszty publikacji opłacone przez Fundację na podstawie wystawionej przez Dom Mediowy faktury nr 800625 z 15 marca 2018 r.
- publikacja *Deklaracji* w 14 tytułach prasowych w sześciu krajach – zlecenie nr BKM-MP-439/2018 z 2 lipca 2018 r. o wartości [...] brutto, koszty publikacji opłacone przez Fundację na podstawie faktury Domu Mediowego nr 801845 z 9 lipca 2018 r.

NIK zwraca uwagę, że z przedstawionej w trakcie kontroli dokumentacji dotyczącej pokrycia kosztów publikacji *Deklaracji* – wystąpienie Prezes Fundacji do Rady Programowej o zgodę na sfinansowanie działania, nie wynika czy publikacja *Deklaracji* była działaniem własnym Fundacji czy też publikacja ta była wynikiem pozytywnego rozpatrzenia wniosku złożonego przez podmiot trzeci.

- Na wniosek kompletującego zbioru dla powstającego [...] architekta tego muzeum, Fundacja zakupiła na aukcji antykwarycznej w Krakowie, cztery oryginalne plakaty bolszewickie z okresu wojny 1920 r. Koszt zakupu plakatów [...] – faktura [...] nr FSKM/189/2019 z 8 października 2019 r. Zakupione plakaty z uwagi na niezakończoną budowę Muzeum są przechowywane w Fundacji PKO.
- W 2020 r. realizując projekty *COVID-19* oraz *Wsparcie na rzecz walki z Koronawirusem SARS COV 2*, Fundacja we współpracy z Bankiem PKO zakupiła 80 tys. sztuk maseczek ochronnych z certyfikatem FFP2 CE za kwotę 2 274,9 zł – faktura nr COB/20008893 z 31 marca 2020 r. Maseczki te 1 kwietnia 2020 r. zostały przekazane Agencji Rezerw Materiałowych na podstawie umowy darowizny. W umowie darowizny wartość przekazanych maseczek określono na [...] (wartość faktury, koszty cła i usług agencji celnej)⁴².
- W ramach porozumienia z 29 grudnia 2021 r. zawartego z [...], Fundacja PKO zobowiązała się do zakupu nagród dla uczestników organizowanego przez [...] konkursu historycznego dla dzieci i młodzieży z placówek opiekuńczo wychowawczych w ramach projektu *Sztafeta pokoleń*. Wartość zakupionych nagród miała być nie mniejsza niż [...]. Fundacja PKO nagrody dla uczestników konkursu, o wartości [...], zakupiła w firmie [...]. Lista zakupionych nagród obejmowała 76 pozycji, w tym pozycje w pojedynczych ilościach np. poz. 8 *Kurtka wiatrówka flaga – bordowa* - 2 szt., poz. 54 *Zapora – edycja 2019* - 2 szt., do pozycji obejmujących kilkadziesiąt sztuk np. poz. 7 *Plecakoworek z naszywkami*, poz. 39 *Chustka apaszka*, poz. 59 *Komin ochronny* – po 654 szt. oraz poz. 3

⁴¹ Zlecenie w ramach umowy ramowej nr DMA-2016-0145 z 1 czerwca 2015 r.

⁴² Umowa darowizny z dnia 1 kwietnia 2020 r. wraz z aneksem z 19 maja 2020 r.

Maseczka bawełniana CAMO v.2 – 1 308 szt. Faktura firmy [...] nr 21-FVS/0006 i protokół zdawczo-odbiorczy z dnia 25 stycznia 2021 r.

Prezes Fundacji wyjaśniła⁴³, że decyzja odnośnie rodzaju nagród została podjęta wspólnie przez Fundację PKO i [...], a wyboru dostawcy nagród – firma [...], dokonana została przez Fundację PKO, po rozeznaniu producentów odzieży patriotycznej. Przy czym nie przedstawiono dokumentów dotyczących ustaleń rodzaju zakupionych nagród oraz wyboru ich dostawców.

Odnośnie zakupu nagród była Prezes Fundacji – Małgorzata Głębińska poinformowała⁴⁴, że przy zakupie nagród Fundacja korzystała z doświadczeń Fundatora – Banku PKO, który wcześniej współpracował z tym dostawcą. Marka dostawcy była rozpoznawalna i dobrze oceniana na rynku a oferowane produkty były dobrej jakości, co miało kluczowe znaczenie ze względu na beneficjentów projektu dzieci i młodzież z domów dziecka. Według rozeznania rynku zrobionego przez Fundację, nie znaleziono dobrej oferty produktów z emblematami patriotycznymi.

W wyniku szczegółowej kontroli wskazanych wyżej wydatków, stwierdzono że:

- projekty w ramach których dokonano powyższych wydatków, były zgodne z obszarami działalności Fundacji,
- realizacja wydatków o wartości powyżej 20,0 tys. zł poprzedzona została uzyskaniem zgody Rady Programowej Fundacji, zgodnie z *Zasadami i procedurami przyznawania dotacji/darowizn i innych form wsparcia w Fundacji PKO Banku Polskiego*,

Zgody te były udzielane przez członków Rady Programowej, na wnioski Prezes Fundacji w drodze korespondencji elektronicznej.

- Fundacja dokonywała oceny zgodności merytorycznej i finansowej projektów, dla których udzieliła wsparcia finansowego z ich założeniami na podstawie sprawozdań przekazywanych przez otrzymujących wsparcie,
- w przypadku wydatków dotyczących projektów *Sylwetki dowódców sił zbrojnych Polski, Kolekcja Zbiorów Bankowych, Bankowa Akcja Honorowego Krwiodawstwa 2018*, odbiór zakupionych przedmiotów/usług nie został potwierdzony odpowiednimi protokołami odbioru.

Odnosząc się do braku protokołów odbioru zamówionych towarów i usług, Prezes Fundacji wyjaśniła⁴⁵, że odbiory zamówionych towarów i usług nie potwierdzano protokołami odbioru ponieważ tego typu procedury nie zostały przyjęte w Fundacji oraz że w przypadku *BAHK 2018* zamówione pinsky zostały 1 czerwca 2018 r. dostarczone do Fundacji przez kuriera i przekazane jako upominki honorowym krwiodawcom.

(akta kontroli str. 385-746)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli oceniając pozytywnie działania Fundacji w kontrolowanym obszarze, zwraca jednak uwagę na brak procedur dotyczących zamawiania towarów i usług niezbędnych do prowadzenia przez Fundację jej działalności, jak również brak udokumentowania podejmowanych przez Fundację czynności związanych z wyborem dostawców towarów i usług. Zdaniem Izby opracowanie i stosowanie procedur we wskazanym zakresie przyczyni się do zapewnienia przejrzystości w podejmowaniu decyzji związanych z wyborem dostawców towarów i usług.

⁴³ Pismo Prezes Fundacji z dnia 20 września 2022 r.

⁴⁴ Pismo byłej Prezes Fundacji Małgorzaty Głębińskiej z dnia 30 września 2022 r.

⁴⁵ Pisma Prezes Fundacji z dnia 12 września 2022 r. i 20 września 2022 r.

Natomiast brak takich procedur może stwarzać ryzyko podjęcia przez Fundację niewłaściwych decyzji dotyczących wyboru dostawców towarów i usług na potrzeby działalności Fundacji, co w konsekwencji może doprowadzić do obniżenia reputacji Fundacji w opinii publicznej oraz utraty zaufania Fundatora wobec jej działalności.

3. Gospodarki finansowej Fundacji

3.1 Plany finansowe Fundacji

Rada Programowa zgodnie z § 18 ust. 2 pkt 4 Statutu Fundacji opiniowała jej roczne plany finansowe na lata 2018-2021⁴⁶. Plan finansowy na 2017 r. nie był opiniowany przez Radę Programową, co według Prezes Fundacji⁴⁷ było spowodowane faktem, że posiedzenie Rady na którym przewidziane było jego opiniowanie nie odbyło się ze względu na zmianę jej składu. Plany finansowe na kolejne lata zostały zatwierdzone przez Fundatora – Zarząd Banku PKO⁴⁸ (§ 15 ust. 4 Statutu), w odniesieniu do poziomu wydatków Fundacji w ramach darowizn PKO BP, zwolnienia z długu⁴⁹, rezerwy z lat ubiegłych.

W planach finansowych na kolejne lata określono poziom przewidywanych wydatków z podziałem na działalność statutową, z uwzględnieniem obszarów działalności Fundacji oraz działalność operacyjną – koszty osobowe i rzeczowe.

(akta kontroli str. 254-270, 310-331, 822)

3.2 Umowy cywilno-prawne związane z działalnością operacyjną Fundacji

W celu realizacji swoich działań statutowych i operacyjnych Fundacja w okresie kontroli zawarła, poza umowami darowizn pieniężnych, stanowiącymi główne źródło przychodów, następujące umowy cywilno-prawne:

- umowa z dnia 14 grudnia 2017 r. zawarta z Bankiem PKO, zastępująca umowę z 22 maja 2015 r., na mocy której Bank PKO przekazał Fundacji w bezpłatne użytkowanie pomieszczenia biurowe wraz z wyposażeniem, znajdujące się w budynku banku w Warszawie przy ul. Puławskiej 15, zakres czynności wykonywanych przez Bank PKO na rzecz Fundacji oraz zasady współpracy pomiędzy Bankiem PKO a Fundacją⁵⁰. Aneks nr 1 z 10 lipca 2018 r. z zakresu czynności wykonywanych przez Bank PKO na rzecz Fundacji wyłączone zostało wsparcie w zakresie księgowości, a aneksem nr 3 z 31 marca 2021 r. wyłączono usługi teleinformatyczne,
- umowa o świadczenie usług z 30 marca 2021 r. zawarta pomiędzy Bankiem PKO a Fundacją określała zasady świadczenia przez Bank na rzecz Fundacji usług teleinformatycznych.

⁴⁶ Plan finansowy 2018 r. – posiedzenie Rady Programowej 19 października 2017 r., Plan finansowy 2019 r. – posiedzenie Rady Programowej 17 grudnia 2018 r., Plan finansowy 2020 r. – posiedzenie Rady Programowej 13 grudnia 2019 r. oraz Plan finansowy 2021 r. – posiedzenia Rady Programowej 29 września i 21 grudnia 2020 r.

⁴⁷ Pisma Prezes Fundacji z dnia 21 października 2022 r.

⁴⁸ Zatwierdzenie Planów finansowych Fundacji PKO – uchwały Zarządu Banku PKO: na 2017 r. uchwała nr 607/E/2016 z dnia 13 grudnia 2016 r., na 2018 r. uchwała nr 638/E/2017 z 12 grudnia 2017 r. i nr 344/E/2018 z 3 lipca 2018 r. (zmiana plany finansowego 2018 r.), na 2019 r. uchwała nr 2/E/2020 z 7 stycznia 2020 r. i na 2021 r. uchwała nr 38/E/2021 z 2 lutego 2021 r.

⁴⁹ Z tytułu korzystania przez Fundację z należących do banku pomieszczeń biurowych i ich wyposażenia technicznego oraz świadczenia wsparcia przez Bank PKO na rzecz Fundacji, na podstawie umów o współpracy, Fundacja zobowiązana była do pokrycia kosztów ponoszonych przez Bank PKO. Koszty te były umarzone przez Bank PKO na podstawie umów zwolnienia z długu zawieranych w cyklach kwartalnych.

⁵⁰ Czynności wykonywane przez Bank PKO na rzecz Fundacji: przekazanie pomieszczeń biurowych wraz z wyposażeniem w bezpłatne użytkowanie, czynności administracyjne, teleinformatyczne – do czasu zawarcia odrębnej umowy, obsługa księgowa – tylko do końca 2017 r. i podatkowa, pomoc prawna, wsparcie w opracowaniu *Planu finansowego* i monitorowanie jego realizacji, obsługa kadrowa i placowa, wsparcie w zakresie monitoringu, komunikacja wewnętrzna i zewnętrzna, obsługa bhp, udostępnienie portalu internetowego www.fundacjapkobp.pl.

Z tytułu usług świadczonych dla Fundacji przez Bank PKO, na podstawie wskazanych wyżej umów, Fundacja w okresie objętym kontrolą nie ponosiła kosztów. Było to wynikiem zawarcia przez Fundację z Bankiem PKO 20 kwartalnych umów o zwolnienie z długu. Łączna wartość zwolnienia z długu wyniosła [...],

- umowa o świadczenie usług w zakresie księgowości z dnia 28 lutego 2018 r. zawarta ze spółką [...]. Koszty usług w zakresie księgowości poniesione przez Fundację wyniosły łącznie 224,0 tys. zł.

(akta kontroli str. 348, 748-772, 824-825)

3.3 Sprawozdania z działalności Fundacji

Zarząd Fundacji PKO w okresie objętym kontrolą sporządzał sprawozdania z działalności Fundacji oraz sprawozdania finansowe. Sprawozdania finansowe podlegały badaniu przez biegłych rewidentów, w ocenie których przedstawiały one rzetelny i jasny obraz sytuacji finansowej oraz wyniku finansowego Fundacji, zgodnie z *ustawą o rachunkowości* oraz przyjętymi zasadami rachunkowości⁵¹.

Rada Programowa Fundacji realizując uprawnienia wynikające z § 18 ust. 2 pkt 5 Statutu Fundacji dokonała zatwierdzenia sprawozdań z działalności oraz sprawozdań finansowych Fundacji za kolejne lata okresu 2017-2021⁵².

Wynik finansowy netto działalności Fundacji⁵³ wykazywał stratę 3 435,1 tys. zł w 2017 r., stratę 458,9 tys. zł w 2018 r. i stratę 1 855,4 tys. zł w 2020 r. oraz zysk 3 663,8 tys. zł w 2019 r. i 9 357,3 tys. zł w 2021 r.

Całkowite koszty działalności Fundacji w latach 2017-2021 wyniosły 94 328,2 tys. zł⁵⁴, w tym działalność statutowa 88 929,9 tys. zł (tj. 94,3%) i 5 398,3 tys. zł (tj. 5,7%) pozostała działalność. Koszty całkowitej działalności Fundacji stanowiły 92,8% osiągniętych w tym okresie przychodów. Przy czym w 2017 r. 2018 r. i 2020 r. całkowity koszt działalności był wyższy od osiągniętych w tych latach przychodów. Koszty działalności nie znajdujące pokrycia w przychodach z danego roku, według Prezes Fundacji⁵⁵ pokrywane były oszczędnościami z lat poprzednich.

W kosztach pozostałej działalności Fundacji największy udział miały wynagrodzenia i ubezpieczenia społeczne, które wyniosły łącznie 4 222,5 tys. zł, tj. 4,5% ogółu wydatków Fundacji w tym okresie i 78,2% kosztów pozostałej działalności.

Według danych zamieszczonych w sprawozdaniach z działalności Fundacji stan zatrudnienia na koniec grudnia kolejnych lat okresu 2017-2021 wynosił siedem osób (w przeliczeniu na etaty od 5,844 do 6,477). Udział rocznego wynagrodzenia jej jednoosobowego Zarządu (od 187,7 tys. zł do 294,2 tys. zł) w rocznym wynagrodzeniu ogółem (od 781,2 tys. zł do 794,6 tys. zł) wahał się od niespełna 25% do ponad 45%.

⁵¹ W Fundacji PKO obowiązywały zasady rachunkowości ustalone decyzją Prezesa Fundacji nr 1/2012 r. z dnia 16 lutego 2012 r., zmienione decyzjami Prezesa Fundacji nr 1/2015, nr 2/2016, nr 6/2017 z 15 września 2017 r. oraz nr 4/2018 z 30 maja 2018 r.

⁵² Uchwały Rady Programowej: sprawozdania za 2017 r. uchwały nr 2/2018 i nr 3/2018 z 22 czerwca 2018 r., za 2018 r. uchwały nr 2/2019 i nr 3/2019 z 19 czerwca 2019 r., za 2019 r. uchwały nr 2/2020 i 3/2020 z 9 lipca 2020 r., za 2020 r. uchwały nr 2/2021 i 3/2021 z 7 lipca 2021 r. oraz za 2021 r. uchwały nr 5/2022 z 10 sierpnia 2022 i 6/2022 z 19 sierpnia 2022 r.

⁵³ Dane finansowe Fundacji przedstawione na podstawie sprawozdań finansowych, chyba że wskazano inne źródło danych.

⁵⁴ 19 139,3 tys. zł w 2017 r., 24 146,0 tys. zł w 2018 r., 19 145,5 tys. zł w 2019 r., 19 874,6 tys. zł w 2020 r. i 12 022,9 tys. zł w 2021 r.

⁵⁵ Pisma Prezesa Fundacji z dnia 21 października 2022 r.

NIK zwraca uwagę na fakt, że o ile w latach 2017-2020 koszty działalności statutowej (wsparcie finansowe i rzeczowe) udzielone przez Fundację kształtowały się na poziomie 18-23 mln zł, co stanowiło 80-115% osiągniętych przychodów na działalność statutową, to w 2021 r. koszty te w wysokości 10,7 mln zł stanowiły 50,9% tych przychodów. Był to, według wyjaśnień Prezes Fundacji⁵⁶ skutek ograniczeń wynikających z pandemii COVID-19, w wyniku których znaczna część planowanych inicjatyw nie odbyła się.

Sporządzane przez Fundację sprawozdania z działalności zawierały elementy wymagane *rozporządzeniem ws. sprawozdania z działalności fundacji*. Przy czym NIK zwraca uwagę, że podając informacje dotyczące uzyskanych przychodów oraz poniesionych kosztów, Fundacja nie wskazała dla nich form dokonania płatności, co było wymagane § 2 pkt 5 i 6 *rozporządzenia MS*. Według wyjaśnień Prezes Fundacji⁵⁷ było to spowodowane faktem, że wszystkie transakcje w obszarze przychodów i kosztów były dokonywane w formie bezgotówkowej.

Fundacja w sprawozdaniach ze swojej działalności poza elementami wymaganymi *rozporządzeniem ws. sprawozdania z działalności fundacji* zamieściła również opis merytoryczny działalności przeprowadzonej w danym roku sprawozdawczym.

Przy czym NIK wskazuje, że przedstawiając opis merytoryczny prowadzonej działalności – opis realizowanych projektów, Fundacja nie zapewniła formy umożliwiającej porównanie działań podejmowanych w kolejnych latach:

- sprawozdanie z 2017 r. opis merytoryczny w układzie: projekty strategiczne zrealizowane w poszczególnych obszarach, projekty lokalne, projekty indywidualne, darowizny rzeczowe,
- sprawozdanie z 2018 r. opis merytoryczny w układzie: projekty strategiczne i strategiczne specjalne w poszczególnych obszarach, projekty lokalne i indywidualne, darowizny rzeczowe,
- sprawozdanie z 2019 r. opis merytoryczny w układzie: projekty strategiczne w poszczególnych obszarach, projekty lokalne i indywidualne, darowizny rzeczowe,
- sprawozdanie z 2020 r. opis merytoryczny w układzie: projekty strategiczne, lokalne i indywidualne w poszczególnych obszarach, bez wskazania darowizn rzeczowych,
- sprawozdanie z 2021 r. opis merytoryczny działań w poszczególnych obszarach, darowizny rzeczowe.

Taki sposób prezentowania danych utrudnia lub uniemożliwia porównanie działalności Fundacji w kolejnych latach w zakresie realizowanych projektów strategicznych, lokalnych i indywidualnych.

NIK zwraca uwagę, że sposób prezentowania wymaganych *rozporządzeniem MS* danych finansowych w sprawozdaniach z działalności Fundacji nie zapewnia pełnej i jednoznacznej ich prezentacji, w szczególności w odniesieniu do kosztów działalności Fundacji. Koszty w sprawozdaniach z działalności Fundacji prezentowane są w innych kategoriach i układzie niż w sprawozdaniach finansowych. Przedstawiając koszty wynagrodzeń nie wskazano czy koszty te zostały ujęte w kosztach działalności statutowej czy też stanowią element kosztów pozostałej działalności. Prezentując koszty wynagrodzeń ogółem i koszty wynagrodzeń Zarządu nie zachowano jednolitości podania ich składników cząstkowych⁵⁸.

---

⁵⁶ *Ibidem*.

⁵⁷ Pismo Prezes Fundacji z dnia 4 października 2022 r.

⁵⁸ Wynagrodzenie ogółem przedstawiono z podaniem kosztów: wynagrodzenia, nagród, pracowniczy program emerytalny (PPE), wynagrodzenie Zarządu: narzuty na wynagrodzenia, wynagrodzenia, nagrody, PPE.

Ponadto o ile dane dotycząc przychodów są zgodne z danymi w sprawozdaniu finansowym, to dane odnoszące się do kosztów mają inne wartości. Według wyjaśnień Prezes Fundacji⁵⁹ było to spowodowane uproszczonym sposobem prezentowania danych finansowych w sprawozdaniach z działalności oraz ich prezentowaniem w ujęciu kasowym, podczas gdy w sprawozdaniach finansowych dane odnoszące się do kosztów prezentowane były w ujęciu memoriałowym.

(akta kontroli str. . 46-161, 342-346, 355, 383-384 płyta CD
Fundacja PKO/5-Fund-PKOBP-Regulacje księgowe i 6-Fund-PKOBP-Sprawozdania)

W okresie objętym kontrolą Fundacja zgodnie z zapisem umów darowizn pieniężnych zawartych z Fundatorem, przekazywała Fundatorowi kwartalne sprawozdania ze sposobu wykorzystania otrzymanych darowizn od Fundatora, z wyjątkiem 2018 r. w którym nie przekazano żadnego wymaganego kwartalnego sprawozdania. Prezes Fundacji wskazała⁶⁰, że Fundacja nie posiada informacji o przyczynach nie przekazania tych sprawozdań.

(akta kontroli str. 347, 822-826)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowości polegające na:

1. Niezaopiniowaniu przez Radę Programową planu finansowego Fundacji na 2017 r., do czego Rada była zobowiązana na podstawie § 18 ust. 2 pkt 4 Statutu – szczegóły przedstawiono w pkt. 3.1 wystąpienia.
2. Niewywiązaniu się przez Fundację w 2018 r. z obowiązku przekazania Fundatorowi kwartalnych sprawozdań z wykorzystania darowizn pieniężnych otrzymanych od Fundatora w tym roku, do czego Fundacja była zobowiązana postanowieniami umów darowizn pieniężnych – szczegóły przedstawiono w pkt. 3.3 wystąpienia.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pomimo niedochowania obowiązku zaopiniowania przez Radę Programową planu finansowego na 2017 r. oraz nieprzekazania w 2018 r. Fundatorowi kwartalnych sprawozdań z wykorzystania otrzymanych od niego darowizn pieniężnych, pozytywnie ocenia działalność Fundacji w kontrolowanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Uwagi

W odniesieniu do skontrolowanej działalności Fundacji PKO, Najwyższa Izba Kontroli przedstawia następujące uwagi:

1. W rocznych sprawozdaniach z działalności Fundacji należy zachować ciągłość sposobu prezentowania danych o realizowanych projektach, w sposób umożliwiający ich porównanie z latami poprzednimi. Ponadto aby zachować lepszą czytelność prezentowanych danych finansowych w tych sprawozdaniach, ich układ powinien być zgodny z układem w sprawozdaniach finansowych.
2. Opracowanie i wdrożenie zasad dokonywania zakupów towarów i usług, może przyczynić się do zapewnienia przejrzystości kryteriów wyboru dostawców oraz zwiększenia gospodarności wydatkowania posiadanych środków finansowych.

Ze względu na incydentalny charakter stwierdzonych nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

⁵⁹ Pismo Prezes Fundacji z dnia 2 sierpnia 2022 r.

⁶⁰ Pismo Prezes Fundacji z dnia 21 października 2022 r.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 *ustawy o NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 *ustawy o NIK*, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 *ustawy o NIK* należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 18 listopada 2022 r.

Kontroler
Rafał Pikus
gł. specjalista kp.

/-/

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji
p.o. Dyrektora Maciej Maciejewski
z up. p.o. Wicedyrektora
Edyta Kosiarz

/-/

.....
podpis